

10 k

A Föld alakjának meghatározása

Izsák Imre Gyula (Zalaegerszeg, 1929. február 21. – Párizs, 1965. április 21.) magyar matematikus, fizikus, csillagász, égi mechanikus. Elemi iskoláit Zalaegerszegen végezte, majd 1939-ben, édesanyja tragikusan korai halála után a kőszegi katonai alreáliskolában tanult tovább. Kiemelkedő matematikai képességei miatt az esztergomi Görgey Artúr Műszaki Hadapród Iskolába küldték tovább. A világháború végén 1944-ben hadifogságba esett. Később hazatérve szülővárosába még 1945-ben beiratkozott a Deák Ferenc Gimnáziumba, majd ezt követően a budapesti Tudományegyetemen, matematika-fizika szakon végzett, Eötvös-kollégista volt. 1953-ban az MTA Szabadsághegyi Csillagvizsgáló intézetének munkatársa lett, majd a szegedi egyetemen oktatott. 1956 novemberében Ausztriába disszidált, innen rövidesen Svájcba utazott és már áprilisban a napfizikai obszervatórium állandó munkatársává nevezték ki. 1959 szeptemberében Amerikába utazott és elfoglalta cambridge-i állását, mely rövid életének legnagyobb sikereit hozta. Számítógépen dolgozhatott, ami szükséges volt ahhoz, hogy a korábinál sokkal pontosabb számításokat el tudja végezni.

Számításainak célja a Föld alakjának pontos meghatározása volt. Az régóta ismert volt, hogy a Föld alakja közelítőleg forgási ellipszoid, ő viszont a műholdak mozgásának megfigyelt adataiból kiszámította az ettől való eltéréseket. Az égi mechanika klasszikus feladatában a tömegeloszlást ismerve kell a hold pályáját meghatározni; ennek ő a fordítottját oldotta meg. A számításban harmonikus közelítést alkalmazott, vagyis a Föld gravitációs terét összerakta gravitációs monopólusból, dipolból, kvadrupolból, stb.; az így kiszámított alak nem a Föld valódi alakja, hanem csak a gravitációs hatása egyezik meg azzal. Kiderült, hogy az Egyenlítő alakja nem pontosan kör, hanem mintegy négyszáz méternyire eltér attól. Ezen eredménye nagyságrendekkel pontosabb volt minden korábbi becslésnél. Az 1961. június 1-jén hivatalosan is bejelenti a Föld alakjának és felszíni pontjainak pontos meghatározására vonatkozó számításait.

Győrffy István

Professzor, a II. számú Szemklinika egykori igazgatója a világon elsőként egy speciális műanyagból kontaktkagylót készített, amely már csaknem egész napos viselésre is alkalmas volt.

A kontaktlencse (régies nevén kontaktüveg) a szem fénytörési hibáinak korrigálására szolgáló optikai eszköz, melyet közvetlenül a szemre helyezve viselnek. 1827-ben merült fel egy fizikusban, hogy bizonyos látási hibák ily módon javíthatók lennének. 1888-ban megszületett az első, a szemgolyó teljes felszínét borító kontaktüveg - mint neve is mutatja - üvegből. Az első kontaktlencse csak egészen ritka esetben és meglehetősen rövid ideig volt használható. Jelentős áttörést hozott, amikor 1959-ben Győrffy István professzor a szem ínhártyáját szabadon hagyó, csak a szaruhártyára illeszkedő kontaktkagylót készített.

2016. szeptember 22-én adták át az Ig Nobel Prize-t tíz tudományos kategóriában: a fizikai tudományok területén egy magyar-spanyol-svéd-svájci kutatócsoport munkájára hívták fel a figyelmet a Nobel-díjat „kiegészítő” kitüntetéssel. A kutatócsoport tagjai: Horváth Gábor, Balhó Miklós, Kriska György, Hegedüs Ramón, Gerics Balázs, Farkas Róbert és Malik Péter, valamint Hansruedi Wildermuth és Susanne Åkesson.

A díjazott kutatások a fénypolarizáció különböző jelenségeire mutatnak rá a temetői szitakötők, valamint a böglyök viselkedéséből kiindulva. Azt kutatták, miért nem kedvelik a böglyök a fehér szőrű lovakat, illetve miért vonzódnak a szitakötők a fekete sírkövekhez. Felismerték, hogy a lóböglyök kevésbé vonzódnak a világos szőrű, szürke lovakhoz, mint a feketékhez. Megfigyelték, hogy rengeteg a szitakötő a sírköveken, pedig nincs is tő a közvetlen közelben. Megállapították hogy a fekete, csillogó felületek vízszintesen polarizált fényt vernek vissza: A vízszintesen poláros fény ugyanis környezetszennyező: a petézőhelyet kereső szitakötők gyakorlatilag víznek hiszik ezeket a csillogó felületeket. Vagyis a felületek odavonzzák a vizet kereső rovarokat, azok le is petéznek, az utódok viszont elpusztulnak, és ez károkat okoz a populációnak. A kutatócsoport jelentős európai uniós támogatás bevonásával speciális böglycsapdákat fejlesztett ki, melyek működése a kutatásokban vizsgált fénypolarizációs jelenségeken alapul. Mind a szitakötők, mind pedig a böglyök elfogathatók a poláris fény alkalmazásával, így a kutatásnak nemcsak a tudományos, de a gyakorlati haszna is rendkívül jelentős. A már említett csapdák mellett speciális fehér és zebracsíkos lóruhák gyártását is maga után vonta a tudományos felfedezés: az eszközök mára már világszerte elérhetők a lovakkal foglalkozók számára.

Asbóth Oszkár teljes nevén: Asbóth Oszkár Dezső Vilmos az Osztrák-Magyar Monarchiában az Arad megyei Pankotán született, és ott is végezte gimnáziumi tanulmányait.

Már fiatal korában elkezdett érdeklődni a repülőgépek és Franciaországból egyre gyakrabban érkező repülési hírek iránt. Tanulmányai végeztével 1909 és 1913 között Aradon, Szabadkán, majd Bécsűjhelyen repülőgép-építéssel foglalkozott. 1918. június 10-én Budapesten házasságot kötött a nála hét évvel fiatalabb Geyer Hedviggel. Kezdeti szárnybontogatása után sikerei a bécsi katonai parancsnokság figyelmét is felkeltették, ezért az első világháború alatt a Császári és Királyi Légierő fischamendi kísérleti telepére került, ahol gépészként dolgozott. utána pedig a Légcsavar Kísérleti Intézetet vezette Budapesten.

A PKZ-1 fejlesztése 1917-ben kezdődött és 1918-ra elkészült az első repülőképes villanymotorral üzemeltetett modell. Tömege 650 kg volt, egy 190 LE-s Austro-Daimler villanymotor biztosította a felemelkedését, melynek 195 kW-os teljesítményszükségletét közvetlen földi kábeles összeköttetéssel oldották meg.

Az első világháborút követően Asbóth az AH típusjelzéssel 1–4-ig sorszámokkal jelölt járművek kísérleteibe fogott bele. Több mint tizévnnyi kísérletezés után elkészített egy, a PKZ sorozathoz hasonló elven működő emelőlégsavaros repülő eszközt. Először 1928. szeptember 9-én Hosszú István pilóta irányításával emelkedett magasba.

Ezek a repülő eszközök azonban nem voltak alkalmasak a későbbi helikopterekre jellemző stabil, önálló repülésre, sem egy helyben való függeszkedésre.

1938-ban „szélmalom-repülőgépenek” elővételi jogát az angol légügyi minisztérium megvásárolta tőle 875 fontért.

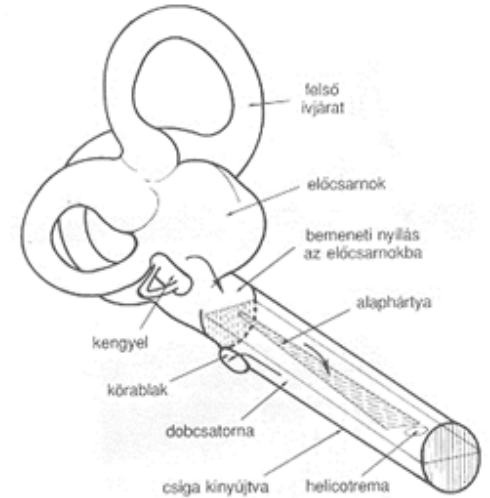

Békésy György (Budapest, 1899. június 3.– Honolulu, 1972. június 13.) magyar-amerikai biofizikus. 1961-ben elnyerte az **orvostudományi Nobel-díjat** „a belső fül, a csiga ingerlésének fizikai mechanizmusával kapcsolatos felfedezéseiért”. Apja kiküldetései miatt György az elemi iskolát **Münchenben** (1904–1909) végezte, de a nyolcosztályos gimnáziumot már **Konstantinápolyban**, egy francia nyelvű **jezsuita** tanintézményben kezdte el. Négy év után a család 1913-ban az **ifjútörökök** államcsínye okozta felfordulás elől hazaköltözött, György pedig a budapesti Attila úti gimnáziumban folytatta tanulmányait. Néhány hónap múlva, 1913 végén azonban Svájcba utaztak, így Zürichben érettségizett a Minerva Intézetben 1916-ban, 17 éves korában. Mivel a svájci egyetemek csak 18. életévüket betöltött hallgatókat vettek fel, így fél évig egy analitikai mérlegeket készítő műhelyben dolgozott műszerésztanoncként. 1917 őszén beiratkozott a **Bemi Egyetem** kémiai szakára, de már októberben behívták katonának. 1921-ben vegyész oklevelet szerzett. Hazaköltözött Magyarországra és 1923-ban a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen **Tangl Károlynál** fizikából doktorált

Békésy megmutatta, hogy a belsőfülben, a csigában lévő alaphártya ugyanúgy feszítetlen, ahogyan a középfület határoló dobhártya is az. Így a hangmagasság érzékelése nem történhet az alaphártya rezgésének rezonanciájával. Bebizonyította, hogy a csigában a hang érzékelésekor nem szabályos állóhullámok alakulnak ki, hanem egy - ma úgy mondanánk: nemlineáris - hullám halad végig, amelynek amplitúdója a frekvenciától függően a mintegy 30 mm hosszú járat más-más helyén éri el maximumát. Azt is megmutatta, hogy e hullám csak a gyújtó szerepét tölti be a hangérzetet közvetítő idegsejtek működésében, melyhez az energiát a csigában elektrokémiai források szolgáltatják.

Az emberi hallószerv működésére vonatkozó kutatások jelentős részét, amelyekért végül is Nobel-díjat kapott, Magyarországon végezte az 1930-as években és az 1940-es évek első felében. Az Egyesült Államokban kiszélesítette kutatási területét: a látás és általában minden érzékelés közös tulajdonságait, például az úgynevezett oldalirányú gátlást tanulmányozta.

Csapó Gábor magyar származású amerikai rajzfilmes művész, producer, zenész. 23 évesen korábban többek közt Mándoki Lászlóval együtt külföldre szökött, először Svédországban élt, majd 4 év múlva az Amerikai Egyesült Államokba költözött. Itt *Arlene Klaskyval* megalapította a **Klasky Csupo Inc.**-et, amely a világ egyik legismertebb animációs filmstúdiójává vált. A stúdió filmjei számos díjat nyertek, többszörös Emmy-díjasok.

K L a S K Y
C S U P O I N C.

A céget 1982-ben *Arlene Klasky* és **Csapó Gábor** alapították az apartmanjuk egy üres szobájában, majd később a cég 550 főre nötte ki magát Hollywoodban. Az 1990-es és a 2000-es években korszakhatározó műveket alkottak a Nickelodeonnak mint például: *Simpson család*, *Jaj, a szörnyek!*, *Fecsegő tipegők*, *A Thornberry család*. A 2000-es évek közepén Nickelodeon megszakította velük a hosszú távú üzleti viszonyukat, ezek után a cég abba hagyta rajzfilmjeinek további gyártását. Ezek után a céget felfüggesztették és később 2012-ben újra üzembe helyezték.

Digitális detoxikálás

Manapság, mikor a technika nemcsak megkönnyíti életünket, de szinte már uralkodik rajta, egyre többen gyakorolják a digitális méregtelenítést. Ahogy egy hagyományos méregtelenítő kúra megtisztítja a belső szerveinket, a digitális detox segít megszabadulni az elektronikus kűtyük által gerjesztett extra stressztől, így hosszútávon valódi egészségmegőrző hatása van. Digitális detoxikálás, avagy az a típusú offline életmód, amikor az ember órákra, napokra, hetekre lekapcsolódik az internetről, nem használja elektronikus eszközeit. Persze nem azt mondjuk, hogy teljesen iktasd ki az okostelefonod, laptopod vagy tableted, de már pár apró változtatással is elérheted, hogy stresszmentesebb legyen az életed.

5 hasznos trükk:

1. **Kapcsold ki az értesítési funkciókat!**
2. **Szerezz be egy igazi ébresztő órát!**
3. **Válts repülő üzemmódra!**
4. **Lépj ki fokozatosan a digitális világból!**
5. **Készülj fel a csábításra!**

Spidron

Erdély Dániel

Orosz-angol szakos gimnáziumba járt, nyomdaipari tanuló lett majd katona is volt.

Erdély Dániel 1979-ben, a Magyar Iparművészeti Főiskolán, Rubik Ernő formatanóráin kezdett foglalkozni a **spidron**nak elnevezett formák geometriai alapelemeivel. A **spidron**t először házi feladat gyanánt készítette el. Rubik biztatása ellenére sokáig nem mutatta be az alakzatot. 1998-ban Jeruzsálemben, egy kristálygeometriai kongresszuson mutatta be kristályszerkezetének variációs lehetőségeit.

Édesapja, Erdély Miklós, több mindennel is foglalkozott: építész, filmrendező, író, költő, képzőművész. Am saját fotómozaik technikája, amiből sosem lett szabadalom, még fontosabb volt. Fiával közösen kerámiadísztó munkákat végeztek.

Egyenlőoldaltú és egyenlőszárú háromszögek sorozataiból felépülő, kétkarú, örvényszerű relief.

Maga a forma „**Spidron**” nevet a spirális felépítéséről és pókhálószerű megjelenése miatt (Spider=pók angolul) kapta.

Nem lehet megmondani, hogy hány oldala, hány csúcsa van. meghatározható ugyan a területe és a kerülete, amelyek egy határértékhez közelítenek. De azt, hogy honnan indulunk, szabadon meghatározhatjuk. A **szögek és a hosszak aránya állandó és mindenütt megtalálható** az alakzatokban.

Gyakorlati haszna lehet: több réteg spidron domborművek lehetne használni, mint sokk vagy zsaluk gyűrődési zónák járművek. A térkitöltő tulajdonságai alkalmassá teszik az építési építőelemek vagy a játékokat, a felszínt egy olyan állítható akusztikus fal vagy napkollektoros rendszer létrehozására használhatjuk, amely egyszerűen követné a napot. Különböző összecsukható épületeket és statikus struktúrákat lehetett kialakítani geometriai vizsgálatom alapján, amely hasznos lehet az úrutazás során.

Bálinger Antal – Látásjavító szemüveg

Bálinger Antal vasesztergályos, egyik reggel az arca előtt maradt újsáppapíron át a nyomdagép által ejtett apró nyíláson keresztül, *(mindkét szemére félig vakon)* arra figyelte fel, hogy a fali óra számlapját élesen látja. Azonnal elkészítette magának egy sötét lapokkal takart, középen lyukas szemüveget. Ötletéből 1972-ben szabadalmaztatott egy "látásjavító és szemvédő" elnevezésű szemüvegszerű készüléket. 2000 - ben a G.V.H. egyik vizsgálatának következményeként az egyik ponttrácsos változatot, illetve a gyártót egy orvosi bizottság a kereskedelmi hirdetés tartalmi viszonylatában elmarasztalta. Az egyébként végtelenül egyszerű készülék és változatai ma sem olcsók.

Ezt a módszert egy Bálinger Antal szabadalmaztatta: Úgy talált rá erre a módszerre, hogy már nem látott mást, mint elmosódott színeket és formákat és tudta, nincs messze az a nap, amikor végleg elsötétül előtte a világ.

Egy este még megpróbálkozott az újság olvasással, de elaludt kezében az újsággal. Akkor még nyomdagéppel szedték a szöveget, ami lyukat ütött a betűk mellett. Az ébredező Bálinger tekintete éppen egy ilyen lyukon akadt meg. Nem akart hinni a szemének, mert az apró lyukon keresztül jól látta a falon függő órát, és a mutató állását is tisztán látta. Rövid gondolkodás után megszületett a Bálinger féle szemüveg. Ez egy sötét napszemüvegre hasonlít. Mindkét lencsésjén van egy- egy nyílás és egy csúsztatható tárcsa, amivel használó a szemtengelyéhez igazítja a nyílást. A belső tárcsákon egy-egy nyolc lyukú, forgatható tárcsával állítható be a látás élessége.

Goldmark Péter Károly: „Bakelitlemez”

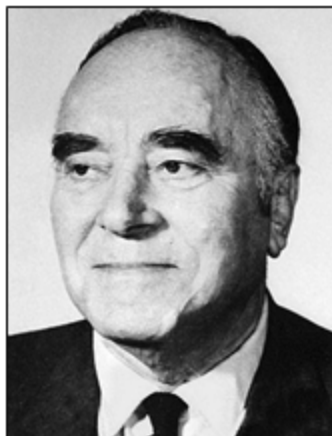

GOLDMARK PÉTER KÁROLY (1906 – 1977) magyar származású amerikai mérnök és fizikus, a színes televízió, a mikrobarázdás hanglemez és a képmagnó kifejlesztője. 1906. december 6-án Goldmark Péterként született Budapesten, a Károly nevet később vette fel híres zeneszerző nagybátyja tiszteletére. A zenéhez ő is vonzódott, élete végéig muzsikált. Még jobban izgatta azonban a fizika, rendkívüli műszaki tehetségével már középiskolás korában kitűnt. 1940-ben mutatta be a gyakorlatban használható színes televíziót. A következő években még számos találmánya született: a belső szervek vizsgálatára kidolgozta egy mini orvosi televízió alkalmazásának elméletét és gyakorlatát, a II. világháború alatt pedig haditechnikai feladatokat - például a német radarok zavarásának problémáját - oldott meg. Nevéhez fűződik a "hosszan játszó" (LP), azaz a *mikrobarázdás hanglemez* kifejlesztése 1948-ban, valamint a televíziós képek "konzerválási" eljárásának kidolgozása, amelyet a videomagnó elterjedéséig alkalmaztak. Az 1970-ben útnak indított Apollo-10 űrhajó utasai az általa készített miniatürizált színes tv-felvevőt használták a holdexpedíció során. Goldmark maga egy műszaki találmány, az automobil áldozata lett: 1977. december 7-én kocsiját vezetve szenvedett halálos balesetet.

„BAKELITLEMEZ”

A hanglemez hanganyag tárolására szolgáló analóg adattároló. Egy lapos korongból áll, amin a lemez mindkét oldalán a széléről a közepe felé spirális barázdák indulnak, amiről a hangszedő olvassa le a hangot. Elődei a fonográf és a gramofon. Míg a gramofonlemez nagy és széles barázdájával olyan mértékben mozgatta meg a gramofon tűjét, hogy a tölcseren keresztül elektromos erősítés nélkül is elfogadható hangerő keletkezzen, erre továbbra nem volt szükség. Ezután elegendő volt, hogy a hangszedő csak jelet szolgáltatson többnyire a rádiókészülékek erősítője számára, ezért a barázdát le lehetett keskenyíteni, a fordulatszámot pedig le lehetett csökkenteni. A műanyagipar fejlődésével a rideg és törékeny sellak helyett új, lényegesen hajlékonyabb és kevésbé könnyen törő, alacsonyabb zajszintet és lényegesen hosszabb élettartamot nyújtó alapanyag került kifejlesztésre, ez a hőre lágyuló poli-vinil-klorid és a poli-vinil-acetát kopolimerjéből, acetilcellulóz-polivinilkloridból készült *Vinyl*. Közkeletű, de téves neve a bakelitlemez. A hőre keményedő bakelitből soha nem készítettek hanglemezt. Magyarországon a CD hanghordozók megjelenése után kezdték „bakelit”-nek nevezni. A téves szóhasználat okozója, hogy a régi hanglemezek anyaga is fekete és viszonylag kemény, hasonlóan a bakelithez.

Heller László

Heller László (1907-1980) magyar gépészmérnök, egyetemi tanár volt. A Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, a világhírű Heller-Forgó-hűtőrendszer társfeltalálója.

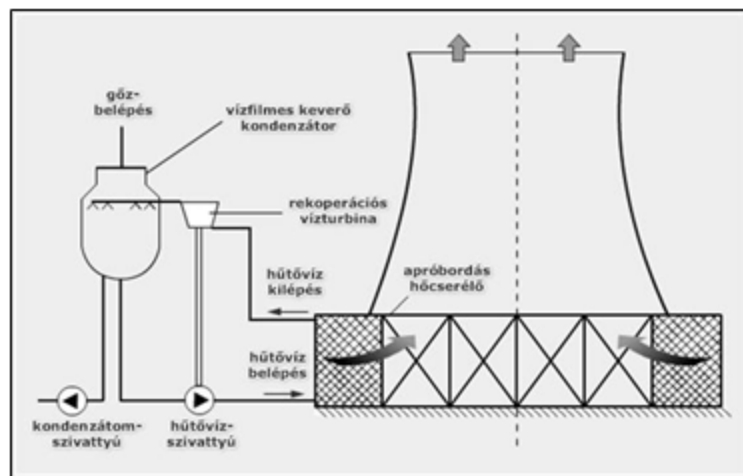
Úttörő elvi munkát végzett az entrópia addig inkább fizikai jellegű fogalmának a technikai-tervezői gyakorlatba történő bevezetése terén, és az új elvek alkalmazásával jelentős javaslatokat dolgozott ki, például atomerőművek körfolyamataira.

A **Heller–Forgó-féle légkondenzációs hűtőberendezés** két Kossuth-díjas magyar mérnök találmánya. Ez egy olyan közvetett léghűtéses rendszer, melyben a kondenzátor víz hűtőközegének visszahűtése zárt rendszerben, vízvesztésektől mentesen, levégővel történik.

A rendszer két fő eleme :

- a keverő kondenzátor és
- a hűtővíz visszahűtését végző apróbordás hőcserélő.

Ez a találmány megoldotta a hőerőművek addigi nagy hűtővízszükségletének a problémáját. A Heller–Forgó-féle hűtőelem – így terjedt el a népszerű elnevezése – nagy jelentőségű találmány, amelyre a világ több pontján is felfigyeltek.

Heller-Forgó féle hűtőberendezés

Heller László és Forgó László találmánya

Illy Ferenc 1892 októberében született Temesváron. Édesapja (Illy János) magyar születésű volt, az édesanyja (Rössler Aloisia) Németországból származott. Huszonkét évesen besorozták az osztrák-magyar hadseregbe. A háború után Triesztben telepedett le, ahol kakaó- és kávékereskedéssel foglalkozó cégeknél dolgozott. 1933-ban Illy megalapította az Illycafé, majd 1935-ben Illetta névvel levédte találmányát, a világ első automata eszpresszó kávéjét, ami egy forró gőzzel működő kávéautomata volt.

Munkája során jött az ötlet, és feltalálta a frissen pörkölt kávé illatát és aromáját megőrző vákum csomagolást, amihez speciális dobozokat használt. Így nem a fogyasztó előtt kellett pörkölni a kávé, az ily módon csomagolt termék hosszabb távon megőrizte aromáját és illatát. Illy Ferenc módszerének titka az volt, hogy nagy nyomás alatt a kávéban levő oxigént nitrogénnel helyettesítette, így a frissen pörkölt kávé eredeti állapotában konzerválódott.

Kodály Zoltán zenepedagógiája (szolmizáció)

Kodály Zoltán 1882-ben született Kecskeméten. Édesapja Kodály Frigyes, a kecskeméti vasútállomás teherleadási pénztárnokaként, állomásfőnökként tevékenykedett. Édesanyja Jalovetzky Paulina, egy lengyel származású vendéglős lánya volt. Édesapja hegedűn, édesanyja pedig zongorán játszott és énekelt. A galántai népiskolában és a nagyszombati érseki főgimnáziumban végezte alsóbb tanulmányait. 1900. június 13-án jelesen érettségizett. Szeptemberben került Budapestre, 1904 júniusában megkapta a zeneszerzői diplomát. 1906-ban ismerte meg Vikár Béla fonogramgyűjteményét, és ennek hatására döntötte el, hogy falura megy népdalokat gyűjteni. Kutatásai elején ismerkedett meg Bartók Bélával, ekkor vette kezdetét életre szóló barátságuk. 1906-ban Magyar népdalok címmel tíz-tíz népdalt adtak ki közösen, zongorakisérettel ellátva. A Kodály-írások új témája a zenei nevelés, amelyet ő „zenei belmisszióknak” tekintett. Zenei nevelési koncepciója (Kodály-módszer) ma a magyar zenei köznevelés alapját jelenti, jelentős szerepe van a szakoktatásban is. Kodály Zoltán 1967-ben hunyt el Budapesten.

Kodály zenepedagógiája az iskolai zenei nevelés gyakorlatának teljes megújítására törekszik, zenepedagógiai ötletei az akkori magyar társadalom szociális és kulturális problémáira vezethetők vissza. Az elképzelések a magyar kultúrán alapulnak, és a többi akkori elmélethez is kapcsolódnak, de más környezetben is alkalmazhatók a helyi kultúra népdalainak felhasználásával. A módszert Kodály, kollégái, barátai és tanítványai valósították meg. Sok technikát más módszerekből vettek át. Kidolgozói világszerte tanulmányozták a zenetanítás módszereit, és felhasználták azokat az eszközöket, amiket hasznosnak találtak. A módszerbe be van építve a fejlődési megközelítés. Az egyes készségeket a gyerekek fejlődéséhez igazodva teszik meg. Először tapasztalati úton, hallgatással, énekléssel, mozgással ismerkednek az újdonságokkal, és csak utólag tanulják meg lejegyezni. Később mindent többször megismételnek. A ritmusegységek elnevezését Emile-Joseph Chévé-től vették át. A Kodály-módszer használja a sétát, a járást, a futást és a tapsolást is zenehallgatás vagy éneklés közben. Kodály utólag illesztette be a relatív szolmizálást az elképzelései közé. A relatív szolmizálás módszere Nagy-Britanniából ered. A relatív hangsort hét hang alkotja, amelyeket a dó-ré-mi-fá-szó-lá-ti szótagok neveznek meg, és kézjelek jelölnek. Kodály a szolmizációs hangok kézjeleit John Curwentől vette át. A jelek utalnak a hangok szerepére. A dó, a mi és a szó stabil megjelenésű, míg a fá és a ti rendre a mire és a dóra mutat. A ré a dóra, a lá a szóra való lépésre utal. A kézjeleket felfelé és lefelé mozgással bővítette, hogy a gyerekek lássák, hogy merre mozog a dallam.

Szivárványzeneolt ●●●●●●●●

Korda Dezső (Kisbér, 1864. január 8. – Zürich, 1919. április 1.) mérnök, az első elektromos autó és a forgókondenzátor konstruktöre.

Egyetemi tanulmányait 1885-ben Budapesten végezte.

Franciaországban és Svájcban működött: egyik alapítója a Societé Electro-Chimie de Basel és igazgatója a Societé de Fives-Lilles villamossági gyárnak. A zürichi egyetemen magántanári képesítést nyert. Fő működési területe a híradástechnika, a nagyfrekvenciájú technika és a fémkohászat volt. Úttörő eredményeket ért el az elektroötvözetek (pl. ferroszilícium) előállítására terén, ő szerkesztette az első elektromos autóbilt. 1893. december 13-án Németországban szabadalmat kapott a forgókondenzátorra (72447 számon), így őt tekinthetjük ezen fontos elektrotechnikai alkatrész feltalálójának. Duna-szabályozási terveket készített és matematikai tanulmányokkal is foglalkozott.

Főbb szakmunkái:

-Magasfeszültségű erőtér

létesítése villamos kondenzátorokkal

-Fényelőállítás szapora váltakozású áramokkal

Indukció közvetítésével működő kondenzátor

Korda találta fel a **forgókondenzátort**.

A *forgókondenzátor* olyan síkkondenzátor, amelyben az egyik fegyverzet a síkjára merőleges tengely körül elforgatható. Ezáltal az egymással szemben levő felületek nagysága megváltozik, így megváltozik a kondenzátor kapacitása is.

Ez a szerkezet tette lehetővé például a világvevő rádió megalkotását, ugyanis ennek köszönhetően valósult meg a folyamatos állomáskeresés.

A forgókondenzátorokat jellemzően a rádió-vevőkészülékek rezgőköreinek hangolására használják.

LACZKÓ JULI az alkotó, a Magyar Képzőművészeti Egyetem doktorandusz hallgatója – aki egyébként Józsefvárosban élve nap mint nap szembesült a hajléktalanság problémájával.

Műanyag hulladékból készített mobil hajlékot rászorulóknak egy fiatal magyar tervező. Laczkó Juli találmánya nappal hátizsákként hordozható, éjjel megóvja a benne fekvőt az időjárás viszontagságaitól. Az „újrahajlék” anyagát a nevadai sivatagban tesztelték, mint kiderült: óránkénti 100 km-es szélnek és akár egy porviharnak is ellenáll.

A **terMINI** egy olyan, pillanatok alatt szétszedhető és összeállítható alvóhely, amely tartós, vízhatlan, kiváló hőszigetelő agyagból készült.

Neve: **UTOPLAST** az UTÓpia és a PLASTic szavak együtt utalnak arra, hogy ez a műanyag hulladékból készült termék a jövőben akár tökéletes megoldást is jelenthetne hajléktalan embertársaink problémáira.

Makovecz Imre – Bitskey uszoda

Makovecz Imrét tartották Magyarországon az organikus (vagy szerves) építészet egyik legnagyobb mestereként számon, aminek egyik legfőbb tulajdonsága, hogy a "hely szelleméhez" igazodik. A szerves építészet a természethez, a környezetéhez anyagában, arányaiban, gondolatiságában próbál illeszkedni. Egy másik jellemzője, hogy kötődik az adott település és a nemzet hagyományaihoz. Kedveli továbbá a hajlított, ívelt felületeket.

Makovecz Imre által tervezett új Egri Uszodát Bitskey Aladár úszómesterről nevezték el. Az épület legnagyobb belmagassága 24,5 méter, összes alapterülete 11121 négyzetméter.

A Bitskey Aladár Uszodát 2000-ben adták át. Az Európában egyedülálló faszervezettel és építészeti megoldásokkal bíró épület számos, rangos sporteseménynek ad otthont.

Maruzsi László

Maruzsi László 1953-ban született még ma is élő, autóversenyző, labdarúgó-játékvezető, feltaláló. Számos találmány atyja, többek között többcélú autó, hornyolt téglá, szűrős cső, Hungaroring lelátó, szelektív hulladékgyűjtő tartó, Maruzsi System leshelyzetjelző rendszer. 10 éves korától futballozott, 16 éves korától már játékvezető volt, majd 22 évesen a Maruzsi Team SE megalapításával írta be magát az autósport történelmébe. A Maruzsi System leshelyzet jelző rendszert 2003-ban találta fel, ezzel nagy segítséget nyújtva a játékvezetőknek.

A volt játékvezetőt már az ezredforduló előtt az foglalkoztatta, hogy miként lehetne a labdarúgás bíráskodását könnyebbé, igazságosabbá tenni. A 2002-es Japán-Koreai Világbajnokság játékvezetői hibái közben jutott arra a következtetésre, hogy a partjelzők botjaira leadott jelek lehetőségét lehetne kihasználni. Eredetileg a chipben gondolkodott, de később a képi látás feldolgozását védte le. A folyamatos szakmai ellenszél ellenére 2011-ben egy FIFA teszten vett részt. Bár az eredmény „csak” 56%-os volt, mégis biztató a jövőre nézve. A rendszer nemcsak a FIFA által 2012-óta elfogadott gólvonal technológiára, de a leshelyzet megoldására és a telefonos alkalmazáson keresztül a nézők kiszolgálására is szolgál.

A találmány működése: A pálya méretétől függően 18-20 kamera felveszi a pályán történt eseményeket, annak adatait elemzi egy számítógépes program, és az eredményt rádió adóvevőn keresztül, azonnal továbbítja a partjelző zászlórúd fogójára, a helyzetet megítélő asszisztens részére.

Oroszi László 1995-96-ban fejlesztette ki futballcipőjét, melynek újdonsága az orr-rész keménygumiból készített sűrű bordázata, az irányítósávok voltak, amelyek javítanak a találati pontosságon, segítik a játékost a labda jobb irányításában. A világon egyedülálló megoldásról van szó, amelynek az a lényege, hogy "bármely gyártó által készített cipőre, akár egy használtira is, utólag képes vagyok egy teljesen más eljárással, 10-15 perc alatt a korábbinál jobb irányítósávot elhelyezni, amely a labdarúgót a játék minden fázisában segíti".

Oroszi László, az úgynevezett "irányítósávós futballcipő" való feltalálója, aki jogerősen pert nyert az Adidas sportszergyártó cég ellen. Az elmúlt 12 év pereskedése majdnem tönkretette "feltalálói tevékenységét", miközben az Adidas "hihetetlen nagy összeggel gazdagodott". A cég akkori fejlesztési igazgatója két társával megnézte a mintadarabokat, kértek belőle példányokat is, majd 2000-2001 körül az Adidas piacra dobta a Predator Precision, majd a Predator Mania irányítósávós cipőt.

Galamb József (Makó, 1881. február 3. – Detroit, 1955. december 4.) magyar mérnök, konstruktőr, a Ford Motor Company tervezője, a Ford T-modell egyik megalkotója. Egy szegény református parasztcsaládban született. Édesapja Galamb József földműves, édesanyja Putnoki Erzsébet háztartásbeli volt. Elemi iskoláit, és a gimnázium első négy osztályát szülővárosában végezte, amelynek költségeit az addigra befutott ügyvédként tevékenykedő bátyja fedezte, mert a családfenntartó édesapa korán meghalt. Szegeden, az Állami Fa- és Fémipari Szakiskolában (ma Déri Miksa Szakközépiskola) folytatta tanulmányait. Itt legkedvesebb tanárai közé tartozott Csonka Ferenc vegyész-mérnök, akinek bátyja, Csonka János a magyar autó- és motorgyártás úttörője volt. Már itt felfigyeltek geometriai rajzaira, amik nagy kifejezőkézségről tanúskodtak.

A Ford T-modell elnevezésű autót 1908 szeptemberétől 1927 októberéig gyártotta Henry Ford cége, a Ford Motor Company. Ez az autó tette lehetővé a középosztálybeli amerikaiak számára az utazást, és ez számít az első megfizethető autónak is, ami többek között a Frederick Winslow Taylor által feltalált futószalagnak volt köszönhető. Az autó páratlan sikerének alapja a konstrukció egyszerűsége és célszerűsége volt, amelyet az akkori viszonyok között újdonságnak számító anyagok és technológiai alkalmazások is segítettek. Népszerűségének okán több mint tizenötmillió darabot gyártottak belőle. 1914-ben a Ford több autót gyártott, mint az összes többi járműgyártó együttvéve. A gyártókapacitás csúcsát 1925 jelentette, amikor napi 9–10 ezer autó gördült le a gyártósorról, és ez éves szinten már a kétmilliót is meghaladta. A gyártott darabszám tekintetében más autótípus egészen 1972-ig nem tudta ezt felülmúlni, akkor elsőként a Volkswagen Bogár volt képes megelőzni. Ez a modell magyar szempontból is nagy jelentőségű, hiszen tervezői csapatában két neves autókonstruktőrünk is jelen volt, **Galamb József** és Farkas Jenő. Ellentmondás is kialakult körülötte, hiszen a T-modellt egy nemzetközi szakzsűri szavazása során a 20. század autójává választották. Ugyanakkor szerepel a világ ötven legrosszabb autójának listáján is, ahol az egyszerű karosszéria és belső tere miatt a Zastavához hasonlították, holott éppen ez volt az előnye, mivel így alacsonyan lehetett tartani az árát. Az autó mindenestre legendássá vált, amelyből magánszemélyek és múzeumok is sokat megőriztek. Magyarországon a Közlekedési Múzeumban, valamint a Bánki Donát Gépész és Biztonságtechnikai Mérnöki Kar (ahol Galamb József folytatta tanulmányait) épületében egy-egy tökéletes állapotú, a makói Galamb József Szakközépiskolában pedig egy felújításra váró T-modell látható.

A világon egyedülálló tulajdonságokkal bíró sugárzásmérő műszert fejlesztett ki az MTA KFKI Atomenergia Kutatóintézet csoportja. A **Pille** alkotói: Vágvölgyi Jenő, Szabó Béla villamosmérnökök(elektronika), Szabó Péter Pál fizikus, Fehér István vegyész, valamint Deme Sándor villamosmérnök(Pille fejlesztésének koordinálása) és Csöke Antal gépészmérnök.

Farkas Bertalan repülésére készítették el a Pille első változatát, amelyet az első magyar űrhajós 1980 májusában a Szaljut-6 űrállomás fedélzetén használt.

A műszerre nagy szükség volt, mert korábban az űrhajósok szervezetét érő dózist csak a világűrbeli való visszatérés után, a Földön tudták megmérni. A kisméretű, kis fogyasztású és mindössze 1 kilós Pille lehetővé tette a sugárdózis helyszínen elvégezhető mérését, az űrrepülés során akár többször is.

A Pille mérési elve: Egy üvegburába különleges kristályt tesznek, a burát pedig egy vastagabb kihúzótooll nagyságú tokba erősítik. A kristály magába gyűjti az ionizáló sugárzást. Kiolvasáskor a tokot a Pillébe teszik. A műszer felmelegíti a kristályt, amely ekkor a magába gyűjtött sugárdózissal arányos erősségű fényt bocsát ki. Ami a legfontosabb, a kiolvasáskor a melegítés hatására a kristály „nullázódik”, vagyis készen áll a sugárzás további gyűjtésére.

Puskás Ferenc 1927. április 1-től 2006. november 17-ig élt. A Nemzet Sportolója címmel kitüntetett magyar labdarúgó, több klubcsapat és válogatott edzője, és posztumusz dandártábornok volt.

Az aranycsapat kapitánya, közismert becenevén Puskás Öcsi. Apai ágon szegény sváb származású családba született Purczeld Ferenc néven.

A legendás Aranycsapat kapitánya volt, nyert a válogatottal olimpiát, illetve európa kupát, világbajnokságon ezüstérmes volt.

Klubcsapatban a Honvédban játszott, ahol 5-ször lett magyar bajnok, majd Spanyolországba emigrált, így pedig a Real Madridba került, ahol 6-szor nyert bajnokságot, és 3-szor Bajnokok Európa Kupáját (ma BL)

„Hogy mi fogott meg benne először? A vidámsága. Optimista volt, semmiből sem csinált problémát, szórta a tréfákat, hihetetlenül mulatságos és nagyon éles eszű fiú volt.” - Puskás Ferencné

Több forrás írja, hogy Puskás egy nagyon jó hangulatú ember volt, és folyton a tréfázkodáson járt az agya – na meg a futballon.

„...En imádtam a futballt! Imádtam a családomat és mindig a futballpályán jártam, engem több más nem érdekelt. Az én kabálám mindig a labda volt. Akkor éreztem magam biztosnak, amikor a labda nálam volt, vagy ha a labdába belerúghattam...”

Látható tehát, hogy Öcsi bácsi élete a családjáról és a labdarúgásról szólt.

Simonyi Károly mérnök, fizikus, kiemelkedő tudós-tanár. Charles Simonyi édesapja. Munkásságát 1998-ban a Magyar Nemzeti Örökség részévé nyilvánították. 1940-ben a Műegyetemen gépészmérnöki, a Pécsi Tudományegyetemen jogi diplomát szerzett. 1940-től a Műegyetem Bay Zoltán vezette atomfizika tanszékének tanársegédje. A világháború alatt amerikai, majd szovjet hadifogságba esett. 1946-ban részt vett a Bay által vezetett Hold-radar-kísérletben. 1948-ban a Soproni Műszaki Egyetem fizika-elektrotechnika tanszékére került, ahol 1951-ben megépítette az első magyar magfizikai részecskegyorsítót. Ezért a munkáért 1952-ben Kossuth-díjat kapott. A gyorsítót egy 700 kV feszültséget előállító Van de Graaff-generátor működtette. Ezt a gyorsítót 1952-ben Budapestre, a Központi Fizikai Kutatóintézetbe szállították, és feszültségét 1 millió voltra növelték.

Simonyi gyorsítója Van de Graaff-rendszerű volt, e műszer kicsinyített változatai sok gimnázium fizikaszertárában is megtalálhatók, a tanárok leginkább arra használják őket, hogy a bennük összegyűlt töltés segítségével lányok haját állítsák égnek. A gyorsító megépítése az adott korban szinte csodának számított.

A részecskegyorsítók töltött részecskéket: leptonokat, hadronokat, atommagokat, ionokat, molekulákat gyorsítanak fel elektromos feszültséggel nagy energiára. Ilyen gyorsító tulajdonképpen a TV képcsöve is, amely elektronokat gyorsít. A magfizika és részecskefizika területén ennél jóval nagyobb energiákra gyorsítanak részecskéket. Nagyobb energián nagyobb térbeli felbontás érhető el, valamint létrejöhetnek nagy tömegű részecskék.

Simonyi Károly vezetésével a soproni egyetemen 1951. december 22-én sikerült első ízben mesterségesen gyorsított részecskékkel atommagátalakítást létrehozni Magyarországon, a saját építésű gyorsítóban protonnal bombázott lítium atommagok berilliummá alakultak át. A lítium atommagjába ütköző nagy energiájú ionok magreakciót hoznak létre, amelynek során erős gamma-sugárzás keletkezik. A magreakció és ezzel a gamma-sugárzás is pontosan akkor indul meg, amikor a feszültség eléri a 440 000 V-t. A sikeres gyorsítás jele tehát az volt, hogy az elektródában ülő megfigyelő sugárzást jelez, amikor a feszültségmérő 440 000 V-t mutat.

Simonyi Károly részecskegyorsítója

Spidron

Erdély Dániel

Orosz-angol szakos gimnáziumba járt, nyomdaipari tanuló lett majd katona

Erdély Dániel 1979-ben, a Magyar Iparművészeti Főiskolán, Rubik Ernő mellett kezdett foglalkozni a **spidron**nak elnevezett formák geometriai alapelemeivel. Először házi feladat gyanánt készítette el. Rubik biztatása ellenére sokáig nem készített alakzatot. 1998-ban Jeruzsálemben, egy kristálygeometriai kongresszuson a kristályszerkezetének variációs lehetőségeit.

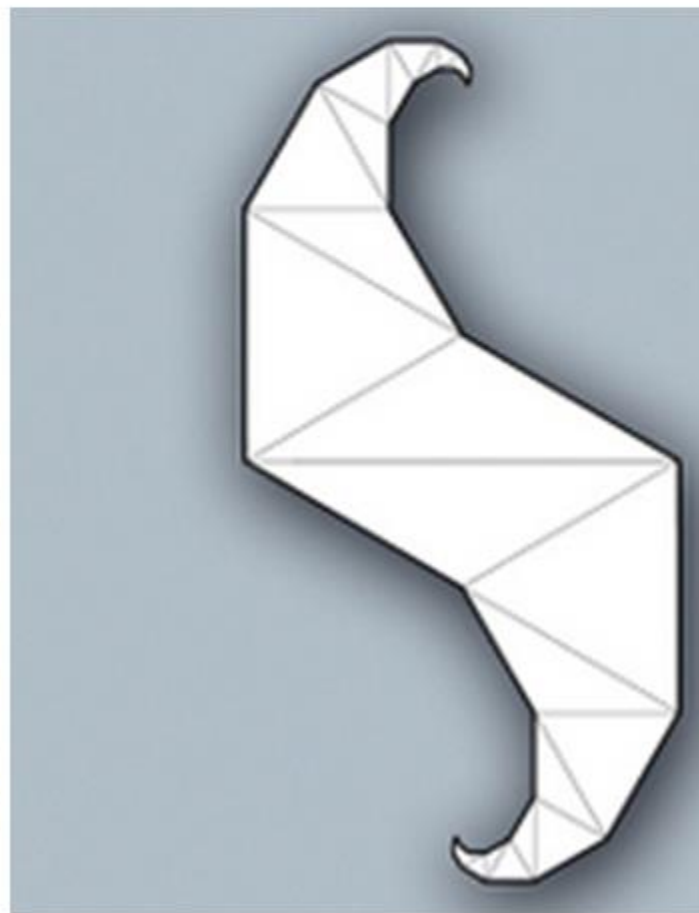
Édesapja, Erdély Miklós, több mindennel is foglalkozott: építész, filmrendező, képzőművész. Ám saját fotómozaik technikája, amiből sosem lett szabadalom, is volt. Fiával közösen kerámiadíszítő munkákat végeztek.

*Egyenlőoldalú és egyenlőszárú háromszögek sorozataiból felépülő,
kétkarú, örvényszerű relief.*

Maga a forma „**Spidron**” nevet a spirális felépítéséről és pókhálószerű megjelenése miatt (Spider=pók angolul) kapta.

Nem lehet megmondani, hogy hány oldala, hány csúcsa van. meghatározható ugyan a területe és a kerülete, amelyek egy határértékhez közelítenek. De azt, hogy honnan indulunk, szabadon meghatározhatjuk. A **szögek és a hosszak aránya állandó és mindenütt megtalálható** az alakzatokban.

Gyakorlati haszna lehet: több réteg spidron domborművek lehetne használni, mint sokk vagy zsaluk gyűrődési zónák járművek. A térkitöltő tulajdonságai alkalmassá teszik az építési építőelemek vagy a játékokat, a felszínt egy olyan állítható akusztikus fal vagy napkollektoros rendszer létrehozására használhatjuk, amely egyszerűen követné a napot. Különböző összecskukható épületeket és statikus struktúrákat lehetett kialakítani geometriai vizsgálatom alapján, amely hasznos lehet az ürutazás során.

Dr. Rácz | Gábor a BME Közlekedésautomatika Tanszékének adjunktusa.

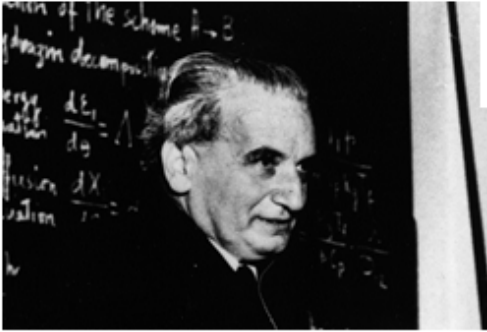
Ő és még két másik elméhez fűződik a Stringbike feltalálása. Találkozása társaival egy véletlennek köszönhető, de szerencsére csak jó dolog sült ki belőle.

A teljesen magyar szabadalom lényege a láncnélküliség, aminek hiányában a kerekeket oldalanként egy-egy kötél hajtja, amelyek két kötéldobra vannak feltekerve.

A működése lényegében így néz ki: a pedálokat forgatva a velük kapcsolatban lévő lengőkarok előre - hátra alternáló mozgást végeznek. Amíg a lengőkar az egyik oldalon előre mozdul, letekeri a hátsó agyon lévő kötéldobról a kötelet, ezáltal megforgatja a kereket. A másik oldalon a lengőkar eközben hátra mozdul, a kötél pedig visszacsévélődik a dobra a kötéldob belsejében lévő rugónak köszönhetően. Ez a két folyamat zajlik felváltva mindkét oldalon.

Kármán Tódor – Szélcsatorna 1881-1963

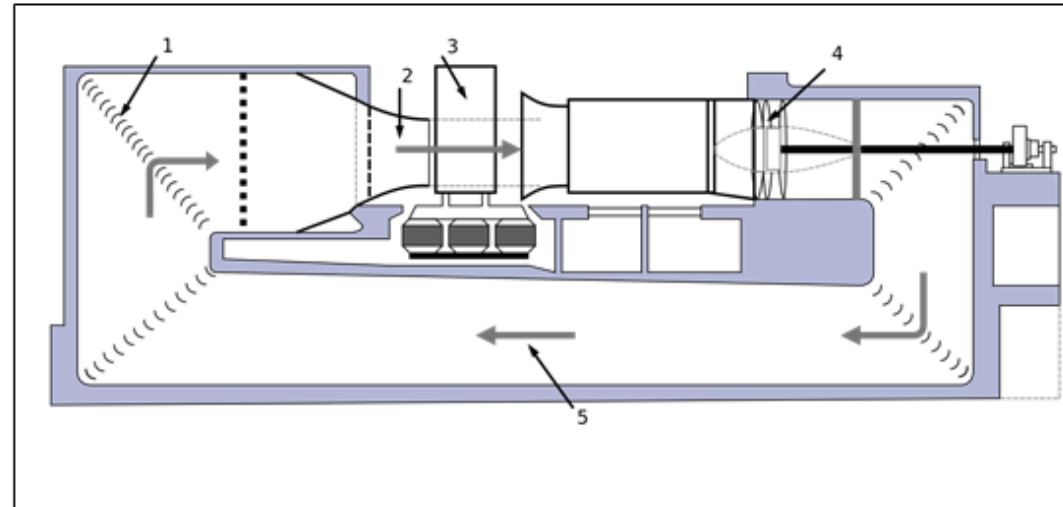

Tódo oktatása magánúton kezdődött. Középiszkolai tanulmányait abban a gimnáziumban végezte, melyet apja alapított. Az egyetemet 1902-ben fejezte be kitüntetéssel. Doktori kutatását 1906-tól a Magyar Tudományos Akadémia ösztöndíjával a Göttingeni Egyetemen végzi: hidrodinamikával és aerodinamikával foglalkozik, kísérleteket végez a Krupp ipari konzern által biztosított hidraulikus préssel és közben modelleket is számol ugyanarra a jelenségre. Később, már az egyetem magántanáráként ő tervezi meg a kor léghajógyártójának, a Luftschiffbau Zeppelinnek a szélcsatornáját. A tervezés mellékterméke a róla elnevezett Kármán-féle örvénysor jelenségének felfedezése. Kármán 1913-ig dolgozott Göttingenben.

A szélcsatorna kísérleti berendezés, melyet elsősorban testek körül áramló közeg hatásainak vizsgálatára fejlesztettek ki. Ezek a vizsgálatok irányulhatnak a következőkre:

- az áramlásba helyezett testre ható légerők (felhajtóerő, közegellenállás illetve a légerők nyomatóka)
- nyomáseloszlás az áramlásba helyezett test körül
- a határréteg viselkedésének tanulmányozása
- az áramvonalak alakja
- légáramlás keltette rezgés és zaj tanulmányozására
- áramlásba helyezett test hűtadása

A szélcsatorna lehet visszatérő áramú, kifúvó vagy beszívó elrendezésű. A mérőter zárt vagy nyitott lehet.

Szent-Györgyi Albert

Nagyrápolti Szent-Györgyi Albert (Budapest, 1893. szeptember 16. – Woods Hole, Massachusetts, 1986. október 22.) Nobel-díjas magyar orvos, biokémikus, a magyar, a szovjet és az amerikai tudományos akadémia tagja, nemzetgyűlési képviselő (1945–1947). A Szent-Györgyi Albert-díj névadója.

Az 1930-as évek elején Szegeden izolálta a C-vitamint, majd az évtized közepén felfedezte a citrátciklus három tagját, a bioflavonoidokat (P-vitamin) és munkatársaival együtt áttörést ért el az izomműködés biokémiájának megértésében. Munkásságát 1937-ben orvosi és élettani Nobel-díjjal ismerték el. 1940–41-ben a Horthy Miklós Tudományegyetem (a mai Szegedi Tudományegyetem) első rektora lett.

Szent-Györgyi Albert egyike volt azon magyar kutatóknak, akik a legnagyobb hatást gyakorolták a nemzetközi tudományos életre. Ő volt az első – és máig egyetlen – magyar tudós, aki hazai kutatásáért kapott természettudományos Nobel-díjat.

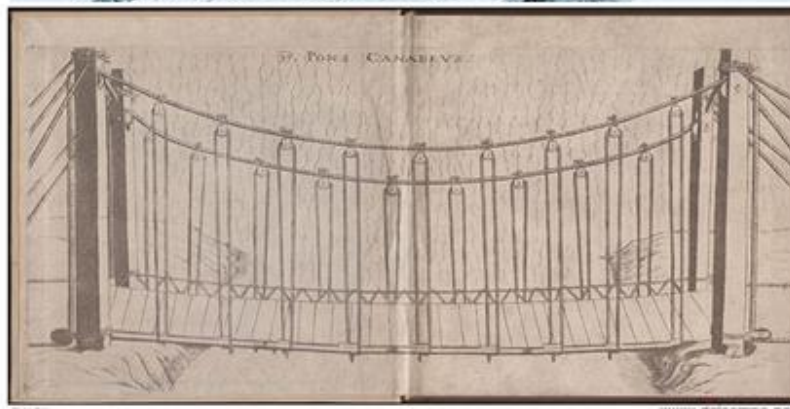
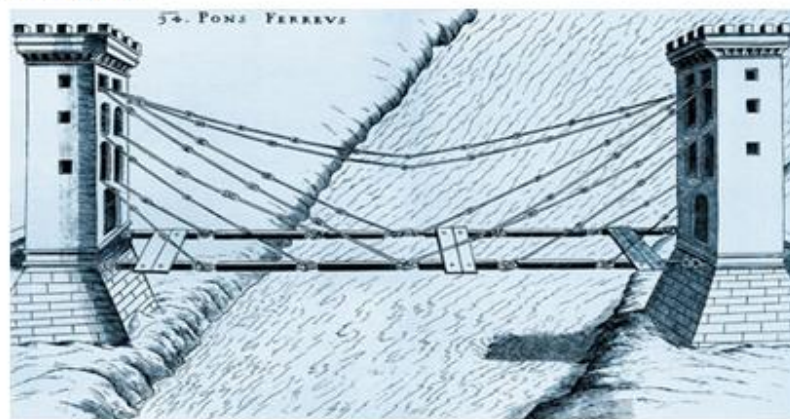
Szent Györgyi Albert rájött arra, hogy a hexuronsav nem más, mint a C-vitamin. A kísérletekre valamennyi hexuronsavát elhasználta, amit külföldről hozott. Mellékvese nem állt rendelkezésére, káposztából és citromból viszont nem tudott számottevő mennyiségű C-vitamint kivonni. Az általa mesélt történet szerint egyik este a vacsorához felesége paprikasalátát adott, amit nem akart megenni, úgyhogy arra hivatkozott, hogy el kell vinnie a laboratóriumba, megnézni, van-e benne C-vitamin. Meglepetésére kiderült, hogy valóban jelentős mennyiségű C-vitamint tartalmazott, és könnyebb volt izolálni, mint a citrusok levéből, ami sok, kémiaileg hasonló cukrot tartalmaz. Azonnal átállította valamennyi munkatársát a paprikatisztításra, és alig egy hét múlva másfél kilónyi C-vitamin volt a kezében. Így nemcsak a vitamin kémiai mibenlétét állapította meg, hanem gyors és olcsó előállításának módszerét is. Az anyag egy részét elküldte Norman Haworthnak, aki így már meg tudta határozni molekulászerkezetét. Haworth és Szent-Györgyi nevezte el aszkorbinsavnak a vegyületet. A C-vitamin felfedezőjeként Szent-Györgyi azonnal világhírnévre tett szert.

Verancsics Faustus - Lánchíd, hordozható kötéllhíd

Horvát humanista polihisztor, akit tevékenysége életének jelentős részében Magyarországhoz kötött. Több fontos és praktikus találmány, többek között az ejtőernyő feltalálása is neki köszönhető. Találmányait feltehetőleg Leonardo da Vinci kéziratái inspirálták. A magyarok magyar politikusként és humanista íróként, a horvátok horvát filológusként és történétíróként, az olaszok olasz mérnökként tartják számon. Az olaszok Veranzio, a horvátok Vrančić néven ismerik, s mindhárom nemzet joggal tartja magáénak. 1551-ben született a dalmáciai Sibenik (Sebenico) városában, horvát eredetű bevándorolt és a helyi dalmata patriciátusba olvadt családból, mely száz éven át állt a magyar királyi udvar szolgálatában. Szülővárosának kettős anyanyelve, a horvát és az olasz mellé ekkor tanulta meg a magyart és a németet, s természetesen a magyar királyság "lingua patria"-ját, a latint. Ezeknek a nyelveknek ötnyelvű szótárát állította össze később.

A *Machinae novae* (Új gépek, Velence, 1616) című híres művében az újszerű találmányok ismertetésén kívül az emberi munkaerő jobb kihasználását, a gyakorlati hasznosságot helyezte előtérbe.

Verancsics munkájában különböző hídstruktúrákról is olvashatunk. Az általa vashidnak nevezett **lánchíd** leírása csupán néhány mondat: „Ezt a hidat azért nevezük vashidnak, mert a folyó partjain épült két tornyot összekötő számos vasláncon függ. A tornyok arra is szolgálnak majd, hogy mint egy kapun, átengedjék vagy éppen visszatartsák az utazókat.”

A **kötéllhídról** pedig ezt írja: Ez a híd a folyópartokon magasba emelkedő vastag oszlopokhoz erősített két vagy több kötélen lóg. Hogy egyenesen álljon, és ne hajoljon meg az áthaladók súlya alatt, azokat a köteleket, melyek amazokon függenek, tetszés szerint lehet szorosabbra húzni vagy lazábbra eresztetni. Ez a híd hordozható, így alkalmas a hadsereg számára is.

Dulovits Jenő matematikus, fényképész, többek között a Duflex, a világ első tükörreflexes fényképezőgépének feltalálója. A fotótörténet és fotótechnika történet világviszonylatban is egyik kiemelkedő alakja. Nevéhez kötődik számos fotografiai találmány, többek közt a Duto lágyító előtétlencse és a Duflex. Sajátos fotóstílusa, mely az ellenfény, a lágyítás és a fény-árnyék kiegyenlítésén alapult akkoriban annyira népszerű volt az egész világon, hogy az ő munkássága révén nevezték el magyar stílusnak.

A DUFLEX

a legjelentősebb találmánya volt. A DUFLEX volt az első olyan fényképezőgép, ami szemmagasságból használható, tükörreflexes, kisfilmes, beugrórekeszes objektívvel működik. Nevét szintén egy kis játékból kapta: DUFLEX (DULovits reFLEX).

A gép elkészítését a Gamma gyárra bízta, de közbeszólt a háború. Végül a gépeket csak 1948-ban kezdték el legyártani. A várható siker nem maradt el, hiszen még külföldön is érdeklődtek utána. Végül rövid idő utána 1950-ben megszüntették a gyártását.

Zöld sziget – project

A Zöld Sziget elnevezésű környezetvédelmi beruházás a Dunán található. Hoffmann Pál, a Tanker Port Kft. ügyvezető igazgatója 2009-ben indította el a projektet, és mintegy 2 millió euróból valósították meg, kockázati tőkefinanszírozással.

A project célja: egy olyan komplex környezetvédelmi és ellátó központ kialakítása és létesítése, amely egy helyen képes nyújtani a folyami személy és áruszállítás résztvevői, illetve a dunai motoros kishajók részére környezetvédelmi és hajózási szolgáltatásokat.

A project keretében egy bunkerhajó üzembe helyezésére is sor került, kiegészítve a komplex környezetvédelmi és ellátó központ tevékenységét.

Az úszómű - amelyet a fővárosi Duna-szakaszon, a Műegyetem előtt kötöttek ki - elsődleges funkciója, hogy a Budapestre érkező hajókat kiszolgálja. Így azok megszabadulhatnak a rajtuk felgyülemlett hulladéktól - például a fáradt olajtól, az olajos fenékvíztől, a konyhai hulladéktól -, de vételezhetnek üzemanyagot és ivóvizet is. Ez a komplex integrált szolgáltatás Budapesten vehető igénybe először 2014 áprilisától Európában.

A projektet megvalósító startup vállalkozásnak a Budapest Brand díjat ítelték, mert egy olyan gondra kínál megoldást, amelyet a főváros még nem tudott adekvát módon kezelni.

Korda Dezső (Kisbér, 1864. január 8. – Zürich, 1919. április 1.) mérnök, az első elektromos autó és a forgókondenzátor konstruktöre.

Egyetemi tanulmányait 1885-ben Budapesten végezte.

Franciaországban és Svájcban működött: egyik alapítója a Societé Electro-Chimie de Basel és igazgatója a Societé de Fives-Lilles villamossági gyárnak. A zürichi egyetemen magántanári képesítést nyert. Fő működési területe a híradástechnika, a nagyfrekvenciájú technika és a fémkohászat volt. Úttörő eredményeket ért el az elektroötvözetek (pl. ferroszilícium) előállítására terén, ő szerkesztette az első elektromos autóbilét. 1893. december 13-án Németországban szabadalmat kapott a forgókondenzátorra (72447 számon), így őt tekinthetjük ezen fontos elektrotechnikai alkatrész feltalálójának. Duna-szabályozási terveket készített és matematikai tanulmányokkal is foglalkozott.

Főbb szakmunkái:

-Magasfeszültségű erőtér

létesítése villamos kondenzátorokkal

-Fényelőállítás szapora váltakozású áramokkal

Indukció közvetítésével működő kondenzátor

Korda találta fel a **forgókondenzátort**.

A *forgókondenzátor* olyan síkkondenzátor, amelyben az egyik fegyverzet a síkjára merőleges tengely körül elforgatható. Ezáltal az egymással szemben levő felületek nagysága megváltozik. Így megváltozik a kondenzátor kapacitása is.

Ez a szerkezet tette lehetővé például a világevő rádió megalkotását, ugyanis ennek köszönhetően valósult meg a folyamatos állomáskeresés.

A forgókondenzátorokat jellemzően a rádió-vevőkészülékek rezgőkörökének hangolására használják.

